

Mfv.II.10.053/2014/4.szám

A Kúria a dr. Fabók András ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt az Eгри Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon megindított és 6.M.663/2012/14. számú ítélettel jogerősen befejezett ügyében, amely határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - a 2014. október 8. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria az Eгри Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.663/2014/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás lerótt illetéke a felperest terheli.

I n d o k o l á s

A megállapított tényállás szerint néhai Sz. Sz. F. 2010. augusztus 31-től állt a felperes munkáltatóval munkaviszonyban, rendészeti vezető munkakörben. Munkaköri feladatát képezte a felperes Kft.szám alatti székhelyén a közvetlen irányítása alatt állókkal együtt tereprendezési feladatok ellátása. Közvetlen felettese F. L. ügyvezető volt, aki felperesi társaságnak részben tulajdonosa is.

2011. október 17-én, hétfői munkanapon nevezett munkavállaló, valamint K. I., M. B. felperesi munkavállalók és Sz. B. M., aki a felperesi ügyvezető érdekeltségébe tartozó másik társaság, a Q. Zrt. munkavállalója volt, M. ... alatti ingatlan területén fenyőfák gallyazását és vágását végezték. Ez az ingatlan a B. H. Kft. tulajdonában állt, amely társaságnak F. L. egynegyed részében volt tulajdonosa, és amely társaságtól a felperesi ügyvezető mint magánszemély bérelte az ingatlant. A munkavégzés helyére Sz. Sz. F.-et F. L. szállította ki saját gépjárműjével, míg a többiek a Q.

Zrt. tulajdonában álló kisteherautóval érkeztek.

Az ingatlanon a kivágásra váró fákat F. L. jelölte ki, a munkafolyamatot pedig Sz. Sz. F. irányította, aki a munkát egyrészt saját, másrészt a felperes munkaeszközeivel végezte oly módon, hogy először kézfűrészsel a fenyőfa alsóbb gallyait távolította el, melynek során csonkokat hagyott, így azokra lépve haladt egyre feljebb. Miután körülbelül 10 méter magasságba ért, fixálta a saját derékövét, a talajszinten tartózkodó munkatársai pedig kikötötték a rögzítő köteleket. Ezt követően Sz. Sz. F. az egyik kötél felhúzta az egyik motoros fűrész, mellyel a csúcsot kívánta levágni. A fűrész beindítását követő pillanatokban vélelmezhetően a motoros fűrészsel elvágta a saját derékövét, melynek következtében körülbelül 10 méteres magasságból a fűrészsel együtt az ágakkal borított talajra zuhant, és a helyszínen életét vesztette.

A Heves Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerv Munkavédelmi Felügyelősége - Gyöngyös Város Rendőrkapitánysága értesítése alapján - a perbeli baleset napján vizsgálatot folytatott le, mely során meghallgatásra kerültek a helyszínen jelenlévők, azonban közigazgatási hatósági eljárás az ügyben ekkor nem indult.

Az elhunyt fia, Sz. Sz. P. - jogi képviselője útján - 2012. január 31-én kelt bejelentésében kérte, hogy a Munkavédelmi Felügyelőség vizsgálja ki részletesen a baleset körülményeit, és foglaljon állást abban a kérdésben, hogy munkabalesetnek minősül-e a perbeli eset.

Az ügyfél kérelmére megindult közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság az ügyfél kérelmét elutasította, az ügyfél fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság viszont az elsőfokú határozatot megsemmisítette, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt eljárás során az elsőfokú hatóság a ... számú határozatával Sz. Sz. F. 2011. október 17-én bekövetkezett halálos balesete idején fennálló jogviszonyt szervezett munkavégzésnek, a ... számú határozatával a bekövetkezett balesetet munkabalesetnek minősítette, a ... számú határozatával pedig a felperest 452.400 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a ..., a ..., valamint a ... számú másodfokú határozataival az elsőfokú határozatokat helybenhagyta.

A felperes keresetében a támadott közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését és annak megállapítását kérte, hogy Sz. Sz. F.-t nem szervezett munkavégzés közben érte baleset, így az nem

minősülhet munkabalesetnek. Érvelése szerint a munkáltató tevékenységi körébe nem tartozott a B.-n történt favágás, annak elvégzésére a társaság képviselője nem adott utasítást, a munkát F. L., mint magánszemély kérésére Sz. Sz. F. szívésségből vállalta el.

Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.663/2012/14. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte az alperes részére.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság érdemi döntése meghozatalakor a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 87. § 3. és 9. pontjára, valamint a 7001/2005.(MK.170.) FMM-PM együttes irányelvben foglaltakra utalással azt értékelte, hogy Sz. Sz. F. a felperesi ügyvezető érdekkörében felmerült munkát személyesen, utasításra látta el, részben a munkáltató, részben a saját eszközeivel. F. L.-l történt megállapodás szerint a munka teljesítése érdekében a társaság további munkavállalói voltak jelen, akikkel szemben a munkáltatói jogkört szintén F. L. gyakorolta. Az elhunytan kívül munkát végzők tekintetében a felperes maga sem vitatta, hogy a baleset bekövetkezésekor munkaviszony keretében, munkaidőben, nyolc órára járó munkabérért végeztek munkát.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság nem fogadta el a felperes hivatkozását, mely szerint Sz. Sz. F. 2011. október 17-én szabadságon volt. Megállapította, hogy a 2011. október 1-től október 31-ig terjedő időre szóló jelenléti ívet a munkavállaló előre aláírta, 2011. október 17. napján a munkahelyre érkezés dátuma kitöltésre került, melyet a baleset bekövetkezését követően R. A.-né titkárnő kitörölt, és helyette a szabadságot jelző „SZ” betűt rögzítette. A közigazgatási és munkaügyi bíróság emellett értékelte az elhunyt özvegyének és fiának tanúvallomását, akiknek nem volt tudomásuk arról, hogy Sz. Sz. F. 2011. október 17-én szabadságon volt, és a balesetnél jelenlévő munkavállalók sem tudtak arról, hogy a felettesük szabadsága alatt végezte a fakivágást. A szabadság kivételét cáfolta az a tény is, hogy nevezett a baleset napján is a szokásos módon és időben érkezett a munkahelyére. Az egybehangzó tanúvallomásokból kitűnően a fakivágáskor jelenlévő munkavállalók egyikénél sem merült fel, hogy a fakivágást munkaidőn kívül, szabadságuk terhére, pusztán szívésségből végezték F. L., mint magánszemély részére. A per adatai alapján megállapíthatóak voltak a munkaviszony jellemző ismérvei, ezért az alperes nem sértett jogszabályt, amikor a munkavédelmi törvény alkalmazása szempontjából szervezett munkavégzésre vont le jogkövetkeztetést, és Sz. Sz. F. 2011. október 17-én bekövetkezett balesetét munkabalesetnek minősítette.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen annak „megváltoztatását” és keresete

szerinti döntés hozatalát, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.

A felperes a Pp. 163. § (1) bekezdése, 164. § (1), 206. § (1) és (2) bekezdése, 221. § (1) bekezdése megsértésére, a tényállás iratellenes megállapításaira, egyes perben felmerült adatok figyelmen kívül hagyására vagy nem kellő súllyal történő figyelembevételére, a bizonyítási teher szabályainak jogszabálysértő alkalmazására hivatkozott. Állítása szerint tévesen értelmezte és alkalmazta a bíróság az Mvt. 87. § 9. pontjában foglalt szervezett munkavégzés fogalmát, valamint a 7001/2005. FMM-PM együttes irányelvet, elsősorban a munkáltató utasítási jogára vonatkozó előírásokat, a munkavégzéshez használt eszközök jelentőségét és szerepét, amely körben megfelelő bizonyítás sem történt.

A felperes sérelmezte, hogy a másodfokú hatóság a szervezett munkavégzésre vonatkozó megállapítását főként arra a megalapozatlan feltevésre alapította, hogy az elhunyt Sz. Sz. F. nem volt a fakivágás napján szabadságon, így csak a munkaviszonya keretében végezhetette a halálos balesetet okozó tevékenységet. E körben a felperes hangsúlyozta, hogy a jelenléti ív tanúsága szerint nevezett aznap szabadságon volt, tehát nem a bejelentett munkaviszonyához tartozó munkáját végezte. Ha azt végezte volna, nyilvánvalóan nem lehetett volna szabadságon, és nyilvánvalóan nem lehetett volna a M.-n, B.-n, hiszen sem az ő, sem a munkáltató munkafeladataiba nem tartozott a fakivágás tevékenység. Az elhunytnak sem a munkavállaló munkaszerződésén szereplő, sem a tanúk által előadott munkaköre nem fedte azt a tevékenységet, amit a baleset napján végzett. A felperes szerint a jogi álláspontját támasztja alá az is, hogy a baleset bekövetkezésénél közrejátszott eszközök nem képezték a tulajdonát, sem a motoros láncfűrész, sem a biztonsági szíj, amelyet Sz. Sz. F. használt. Emellett a Q. Kft.-nek a gazdasági tevékenységei között nem szerepel fakivágás, így a fakivágásra idegen telephelyen nem jöhetett létre, és nem is volt érvényes szerződés.

A felperes szerint a szervezett munkavégzés megállapíthatóságának feltételei - az ismérvek hiányában - nem állnak fenn, F. L. kizárólag, mint magánszemély, szívésségből kérte a fakivágást, ezért a feladat meghatározásából egymagában megalapozottan nem lehet következtetni munkáltatói utasítási jog gyakorlására, a feladat meghatározása még nem minősíti a jogviszony jellegét.

A felperes hangsúlyozta, hogy a bizonyítási eljárás alapján megállapítást nyert, hogy Sz. Sz. F. korábban G. I.-al együtt, az utóbbi időben pedig maga vállalta és egyedül látta el a falubeliek és a környékeliek számára a fakivágást, így abból, hogy jelen

esetben is önmaga személyesen járt el, nem következik, hogy a fakivágást a munkajogi fogalmak szerint is személyesen volt köteles ellátni. A munkáltató vezetője a baleset helyszínén nem mint a felperes képviselője volt jelen, hanem mint magánszemély, annak az ingatlannak a birtokosa, amelyen a fakivágási munkálatok folytak. Ezért ugyan a felperes nem vitatja, hogy a baleset helyszínén jelenlévő további személyek a munkavállalói voltak, azonban velük szemben munkáltatói jogkört F. L. nem gyakorolt. A favágással kapcsolatos jogviszony nemcsak egységesen dönthető el, hanem a körülményekből adódóan személyenként külön-külön, egyetemlegesség közöttük nem áll fent. A felperes ezt meghaladó érvelése szerint, még ha figyelembe vennénk is azt, hogy a többi jelenlévő a munkaviszonya keretében látta el a feladatát, a tényállás alapján akkor is jelentős különbségek vannak a jelenlévők tekintetében, így például az, hogy Sz. Sz. F. más számára is rendszeresen vágott fát, vezető állású munkavállaló volt, kötetlen munkaidőben dolgozott.

A felperes szerint a tanúvallomások azt támasztották alá, hogy jelen esetben nem érvényesült a munkáltató utasítási jogköre, mert a munkavállalók saját mérlegelésük után döntöttek abban, hogy megjelennek segédkezni a kérdéses munkavégzés során. E tanúvallomások azt támasztják alá, hogy a felperes ügyvezetője a munkavégzés helyszínén, mint magánszemély volt jelen, a munkálatok elvégzése során kizárólag mint szemlélő vett részt. Téves az eljáró bíróság azon következtetése, hogy önmagában az, hogy a kivágandó fákat F. L. jelölte ki, megteremti az alá-fölérendeltségi viszonyt, továbbá megteremti a munkajogviszonyt is. Azért téves a felperes szerint ez a következtetés, mert a vállalkozási, megbízási jogviszony keretében is mindig a megbízó fél jelöli ki azt a munkát, amit el kell végezni. F. L. és Sz. Sz. F. között létrejött jogviszonyt jelen esetben még akkor is vállalkozási típusú szerződésnek kell tekinteni, ha Sz. Sz. F. erre a tevékenységre nem volt jogosult, mert nem váltott ki vállalkozási engedélyt a gazdasági tevékenységre.

A felperes továbbá azt is sérelmezte, hogy az eljáró bíróság a terhére vette figyelembe azt, hogy néhány felperes tulajdonában álló eszköz is használatra került a fakivágás során, valamint hogy néhány eszközt, ami bizonyítottnak nem a felperes tulajdona, a felperesi telephelyről szállították el.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A perbeli bizonyítékok alapján az eljáró bíróság helyesen állapította meg a tényállást, helyesen alkalmazta a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher szabályát, jogszerű a

megállapított tényállásból levont következtetése is. A mérlegelés körében jogszabálysértés megállapítására alapot adó okszerűtlen következtetés nincs. A perbeli esetben a szervezett munkavégzés és annak során bekövetkezett munkabaleset megállapítása megfelel az Mvt. 87. § 3. és 9. pontjában, az Mt. 75/A. § (2) bekezdésében, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

Nem jogszabálysértő, hogy az eljáró bíróság a bizonyítékok értékelése során lényeges körülményként vette figyelembe azt a nem vitatott tény, hogy a halálos kimenetelű balesetet szenvedett Sz. Sz. F. és a felperes között folyamatos munkaviszony állt fenn, a baleset bekövetkezésének időpontjában is, annak szünetelésére okot adó körülményre hivatkozás nem történt, a baleset munkanapon, a munkavállaló munkarendje szerinti munkaidőben, a munkáltatói jogkör gyakorló jelenlétében és a felperesi munkáltató más munkavállalóival történt együttes munkavégzés közben következett be.

A perbeli bizonyítékok alapján arra a felperesi állításra, mely szerint Sz. Sz. F. a kérdéses napon a szabadságát töltötte, megalapozott következtetést nem lehetett levonni. A jelenléti íven történt utólagos munkáltatói bejegyzés ennek megállapíthatóságára jogszerű alapot nem teremt, különös tekintettel azokra a perbeli adatokra, melyek szerint néhány héttel korábban már ismert volt, hogy „Kiugranak B.-ra néhány fát kivágni” (2011. október 17-én felvett jegyzőkönyv 1595-5/2011-5010.), ennek időpontja legkésőbb előző hét pénteki napon már nyilvánvaló volt, a gazdasági igazgató engedélyt adott a fa cégautóval történő elszállítására (2011. október 18-án felvett jegyzőkönyv 1595-10/2011-5110.), ennek ellenére jöllehet a munkáltatói jogkör gyakorló érdekében merült fel a munkavégzés, de szabadság kiadása iránt nem történt munkáltatói intézkedés, e körben történt megállapodást a felperes nem igazolt, nem is hivatkozott rá. Ellenben Sz. Sz. F. és a fakivágásnál részt vevő felperesi munkavállalók is a baleset napján a munkahelyükön a szokásos munkakezdekskor megjelentek, a jelenléti ívet aláírták, blokkoltak, és jöllehet külön kocsival, de a munkáltatói jogkört gyakorló F. L.-val együtt távoztak a munkahelyről munkavégzésre.

A felperes nem vitatta a perben, hogy a fakivágásnál jelenlévő felperesi munkavállalók nem voltak szabadságon, a balesettel érintett napra munkabérben részesültek (10. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 2-3. bekezdés). Mindezeket a felülvizsgálati kérelem is elismerte, azonban megalapozatlanul sérelmezte, hogy a balesettel érintett munkavégzés tekintetében Sz. Sz. F. munkavégzésének jellege a többi munkavállaló munkavégzésével azonosan került megítélésre. Az előbbi lényeges ismérvek kiemelése mellett ugyanis nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy Sz. Sz. F. korábban többször vállalt fakivágást, mert az a körülmény, hogy a munkavállaló

munkaviszonyon kívül gyakran végez a munkaköri feladataitól eltérő munkavégzést, még egymagában nem zárja ki az adott tevékenység tekintetében a munkaviszony fennállásának megállapítását, amennyiben arra a tulajdonos munkáltatói jogkör gyakorló tudtával, érdekében, munkaidőben, munkabér fizetése mellett kerül sor. Ez esetben az alá-fölérendeltségi viszony nyilvánvalóan fennáll, és minden alapot nélkülöz a „szívésségből történt munkavégzésre” hivatkozás. Az eljárás bíróság a munkaköri feladattól eltérő munkavégzés tekintetében a munkáltató utasítása szerinti eljárásra levont következtetése akkor is jogszerű, ha az utasítás az adott esetben nem terjedt ki a munkavégzés egész folyamatára, annak módjára és valamennyi fázisára.

Az előbbiekre és arra is tekintettel, hogy a munkáltató a munkavállalót a szokásos munkavégzési helyén kívüli munkavégzésre (Mt. 105. § (1) bekezdés), más munkáltatónál történő munkavégzésre (Mt. 106. § (1) bekezdés) is kötelezheti, nem perdöntő, hogy a fakivágási tevékenység nem tartozott a munkáltató, illetve a munkavállaló munkaszerződés szerinti munkafeladatai közé, és a munkáltató telephelyén kívül történt a munkavégzés. Nem maradhat értékelés nélkül, hogy a bagolyirtási ingatlan ugyan nem a felperesi cég tulajdona volt, de bizonyított tény, hogy az érintett telek részben a felperesi ügyvezető, részben a felperesi ügyvezető érdekeltségébe tartozó másik társaság tulajdonában volt, és a felperesi ügyvezető, munkáltatói jogkör gyakorló birtokában volt, ezért helytállóan érvelt az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében azzal, hogy a munkavállalók annak a tudatában végezték a fakivágást, hogy azt a felperesi cég érdekkörében teszik.

A perbeli iratok szerint a fakivágási tevékenység nem volt kirívó eset, a cég telephelyén is sor került arra (K. I. tanú vallomása). Az a körülmény, hogy a fakivágásra részben a felperes, részben az elhunyt tulajdonában álló eszközzel került sor - melyet egyébként a felperesi cég műhelyében tároltak - a szervezett munkavégzésre levont jogkövetkeztetés jogszerűségét nem érinti.

Az Mvt. 87. § 3. pontja értelmében munkabaleset az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

Minthogy Szabó Szabolcs Ferenc felperesi munkavállalót 2011. október 17-én szervezett munkavégzés során érte baleset, az alperes keresettel támadott közigazgatási határozatai jogszerűek voltak, ezért a Kúria a felperes keresetét elutasító jogerős ítéletet - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján

az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére, míg a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján őt terhelő felülvizsgálati eljárási illetéket a felülvizsgálati kérelme külzetén már lerótta, arról külön rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2014. október 8.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő